No. 134. 1835

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaterdag 6 Junij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Brussel. — Uit Vlissingen schrijft men van 2 dezer: „Gisteren en heden is alhier inspectie gehouden door Z. Exc. den heer baron *de Kock*, luitenant-generaal opperbevelhebber der troepen in Zeeland; ook de beden alhier uit Kampen aangekomen detachement, sterk 80 man, om bij het hier in bezetting zijnde reserve-bataillon der 18de afd. inf. te worden ingedeeld."

— Uit Middelburg wordt van gisteren gemeld:

„Heden morgen omtrent 8 uren ontstond er brand in een gebouw, gedeeltelijk bewoond en dat tot stal gebezigd wordende, gelegen op het Vlissingsche wapenplein alhier, waardoor dat gebouw in minder dan een uur tijds in asch gelegd is. De spoedig aangebragte hulp van brandspuiten en het krachtdadig behulpzijn van vele toegezetenen heeft den verderen voortgang gelukkig gestuit, en hebben overigens geene ongelukken daarbij plaats gehad."

— De belgische berigten houden geen nieuws van eenig belang. De brusselsche bladen houden zich bijzonder met zorgvolgen over de aanstaande verkiezingen bezig, en melden daarbij onder anderen, dat het lid der kamer van vertegenwoordigers, *Gendebien*, die in de maand April in het openbaar verklaarde van het kiezerschap af te zien, zich op nieuw als candidaat aan de kiezers van Mons aanbevolen. Voorts beklagen de belgische bladen zich zeer over het, door de gendarmerie zoo zij zeggen, willekeurig aanhouden der exemplaren van hun blad die met de diligences verzonden worden.

— Te Antwerpen waren heden (4 *Junij*) de fondsen genoteerd: Belg. 99⅞; O. Metall. 101⅜; Nap. zonder 91; Rom. L. 99; Id. te Ant. 99; Sell. 95; Spanje Perpet. 46½, 42⅞; 5 pCt. niet genoteerd; Cortes te L. 36; Id. Coupons 20; Uitgest. 17⅛; 17; Banq. 86.

— Na de beurs, ten hoogste drie uren, werden de Sp. fondsen omgezet verhandeld, en wel de Perpet. tegen 42⅛; de Uitgest. tegen 16⅞; de Lening *Guebhard* tegen 44 en de Cortes tegen 36.

— De Londensche beurs van den 1sten dezer waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. gecons. 91¼; Nieuw 99; 4 pCt. 85½; Spanje 30; Portugal 92½. Banq. 84.

BINNENLANDSCH.

Den Haag, den 2den Junij.

De verdediging van den heer *Michel*, die zich onder alle door eenen gematigden toon onderscheidde, heeft gisteren de kamer der pairs eenen geruimen tijd bezig gehouden. Hij begon met te verklaren, dat hij voor zich met het besluit, om in het proces over den opstand van April, geene andere dan advokaten als verdedigers toe te laten, genoegen zoude hebben genomen, doch door zijne medegedaagden van dit denkbeeld was teruggebragt; overigens hul men gerust de vrije keuze der beschuldigden laten, wijl alle die door hen tot raadslieden werden benoemd, genoegzame ondervinding hadden, om zich met bescheidenheid voor het hof uit te drukken, en de taal, die zij gisteren en heden, nu zij zelven als beklaagden optraden, hadden gevoerd, strekte daarvan tot waarborg. Indien men alzoo de behandeling van het regtsgeding inderdaad wilde voortzetten, moesten bij eenigheid, de recusatien onder alle de verdedigers eenige zonde aanwijzen, die hij het woord wilde verbieden, verklarende dat zoowel de beschuldigden, als hunne raadslieden met die kenze genoegen zouden nemen, en men dus tot eene schikking zoude geraken, die voor beide partijen meer dan wenschelijk was. Vervolgens trachtte de heer *Michel* den inhoud van het adres aan de beklaagden, dat tot deze vervolging aanleiding gaf en waarvoor hij zich alleen verantwoordelijk stelde, te verschoonen door de omstandigheden, die hem en vele anderen hadden verbitterd. De weigering van den heer *Collette* om de beschuldigden zich onderling elkander hunne verdediging te laten verstaan, de verklaring van het Hof dat men volstrekt geene andere raadslieden dan die tot de orde der advokaten behoorden wilde dulden, eindelijk de onkiesche wijze waarop eenige der verdedigers en onder deze *Lagrange*, die hem zijne verdediging had opgedragen, uit de audientie-zaal werden weggevoerd, moesten, zoo hij meende, tot verontschuldiging strekken van eenige uitdrukkingen die vielen in eenen beschuldigden als konden worden opgenomen, doch gewis niet vervolg waren van dergelijke handeling. Na het einde dezer pleitrede hield de kamer zich in geheim comité vereenigd, om over het zaak te beslissen en de openbare zitting te beginnen.

— De ministeriele bladen maken heden van de Spaansche intervention geene melding. De *Constitutionel* schrijft zulks toe aan de beschikkingen, die de ontwerp bij het Engelsch gouvernement zouden gevonden hebben, dewijl het misnoegen bevreesd zoude zijn, dat eene gemeende tusschenkomst van Frankrijk bij de natie niet wel zoude worden opgenomen, en de behoudende partij dus gelegenheid zoude geven, om zich weder van het bestuur meester te maken.

Lord *Granville* heeft dagelijks conferentien met den hertog *de Broglie*.

— Van de Spaansche grenzen vernemt men niet anders dan dat er dezer dagen een aanzienlijk transport van geld voor het leger des konings uit Bayonne is vertrokken, en de gesteldheid aldaar door geene gebeurtenissen meer is verontrust geworden.

— De jongste berigten uit Madrid van den 14den Mei vermelden, dat de partij van don *Carlos* in alle provincien het hoofd begint op te steken, en zich tot guerillas vormt, die de communicatie tusschen de grootere steden ten hoogste bemoeijelijken; in Katalonien zouden deze benden ruim acht duizend man sterk zijn, in Galicien zes duizend, in Castilien vijf duizend, enz.

— De zee-prefect te Toulon heeft den 28sten der vorige maand van het gouvernement bevel gekregen, om aldaar te zeede dagt, gereed te houden, en den volgenden dag hebben de heide linieschepen de *Triton* en *Nestor* het anker geligt, terwijl de overige vaartuigen bezig waren zich van mond- en krijgsbehoeften te voorzien.

— De fondsen waren heden (2 *Junij*) genoteerd: 5 pCt. kost. 107,20; op tijd 107,60; 3 pCt. kost. 79,20; op tijd 79,50; Napl. rente kost. 97,65; op tijd 98,60; Spanje, *Cortes* 46⅜; Perpet. 41⅝; 3 pCt. 27⅛; Cortes 40¾; Id. Coupons 21; Uitgest. 18⅝.

NEDERLAND.

Breda, den 5den Junij.

Op den 1sten dezer, zijn tot leden der provinciale staten van dit gewest, in plaats van de op den 1sten Julij aanstaande aftredende leden, de volgende benoemingen gedaan, als:

Door de Ridderschap. Jonkh. *W. A. A. E. van Geresse* en *J. B.* baron *van Hugenpoth tot den Berenbaan*, beide tegenwoordig.

Door de Steden. Van 's Hertogenbosch, de heeren *L. Gaal* en *Jon. de Wijs*, in plaats van de heeren *P. H. van Renema* en *J. F. Vermeulen*; Bergen-op-Zoom, den heer *J. Verhoogen*, herkozen; Grave, den heer *J. Linsen*, herkozen; Oudenbosch, den heer *Mr. H. C. van West*, herkozen en Tilburg, den heer *F. Suis*, herkozen.

Door de Kiescollegien ten platten Lande. De heeren *F. H. Boekhorst*, *H. de Quay*, *J. Smits*, *A. Quinten*, zullen ingekomen; en ter vervanging van den heer *M. P. Verheyden*, overleden, den heer *Mr. J. B. Bots*, van Helmond.

— Uit 's Hage wordt het volgende gemeld: „Hoewel de tijd voor het indienen der verzoeken, om als aspirant-adelborst tot het examen bij het institut voor de marine te Medemblik te worden toegelaten, niet zeer lang geweest is, als zijnde de bekendmaking van Z. Exc. den directeur-generaal van den 12den Mei gedagteekend, zoo is echter het aantal verzoeken aanzienlijk. Men meent dat het examen den 15den Junij zal aanvangen.

„Eerstdaags zullen ook twintig à dertig Adelborsten van gezag scheepen zich aan boord van de oefenschepen *Urania*, kommandant *Bolken*, inschepen, ten einde in de Zuiderzee en elders te kruisen, om alzoo, bij hunne eigenlijke plaatsing, met het scheepsleven reeds gemeenzaam te zijn."

— Van den Helder schrijft men van den 2den dezer:

„Bij den Burgemeester alhier van den heer *H. Pavière*, Belgisch konsul te Rotterdam, ten behoeve van *Martinus van der Hart*, is ontvangen zijnde eene medaille en diploma van de *Royal Humane Society* te Londen, en zulks tot belooning voor dezelfs moedig en lofelijk gedrag, betoond bij het stranden van het oefenschip *Urania*; zoo heeft de uitreiking van gemelde [illegible] plaats gehad."

Uit Harderwijk wordt van den 3den dezer gemeld: „Heden zijn hier vertrokken 150 man van het bataljon van *Meurens*, om met het schip *Jacob Cats*, van Hellevoetsluis naar Ja-

ra te zeilen. Dit detachement zal begeleid worden door den generaal-majoor *Cleerens* zelven, en voorts worden vergezeld van een' kapitein, een' tweeden luitenant en een officier van gezondheid der derde klasse.

» De 160 manschappen, die den 29sten Mei van hier met drie kanonneerbooten naar den Helder zijn vertrokken, onder bevel van den eersten luitenant *van Swieten*, zijn aldaar aangekomen, en zullen met het schip de *Stad Amsterdam*, naar Java onder zeil gaan.

— Men vernoemt dat de fondsen benoodigd tot de toekenning der concessie voor eenen ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Haarlem, ten kantore van de heeren *Serrurier* en *le Chevalier* te Amsterdam zijn ingeschreven.

In de bijzondere correspondentie uit Brussel van het *Journal de la Haye* leest men nog het volgende, over het ontworpen plan van een belgisch hulpkorps ten dienste der Spaansche koningin:

» Bij de medegedeelde bijzonderheden betrekkelijk het ontwerp eener belgische expeditie in Spanje, kan ik thans nog dit stellige aanvoegen, dat zoodra *Daine* van dit ontwerp mededeeling had bekomen, hij eene audientie bij *Leopold* gevraagd heeft om hem er kennis van te geven. *Leopold* heeft zich tegen het expeditieplan niet verzet, en ten bewijze daarvan kan aangevoerd worden, dat hij nog tweemaal *Daine* bij zich toegelaten heeft, om hem over hetzelfde onderwerp te onderhouden. Het antwoord van *Palmaert* (die naar Spanje met den voorslag is) is nog niet ontvangen; men wacht het ook niet voor de beslissende interventie, waarover thans te Parijs en Londen gehandeld wordt, zal bekend zijn. Daine, Dedel en zijne vrienden van meening zijnde, dat dezelfde gunstig zal hebben, gaan zij voort toebereidselen voor de uitvoering van het plan te maken, dat, naar hunne meening, vervolgens door de belanghebbende mogendheden, zal bekrachtigd worden. De berugte gewezen kolonel *Borremans* zal, mede onder de hoofd-officieren van het korps behooren; men wil zich van hem bedienen om vele lieden uit de lage volksklasse, waarop hij nog altijd zekeren invloed uitoefent, te werven. Een engelsch officier in deze stad heeft een brief uit Londen ontvangen, waarin hem gemeld wordt, dat het engelsch ministerie over de ontworpen overeenkomst gunstig gedacht en haar uitvoerbaar geoordeeld heeft."

— Omtrent de thans in België weder overal heerschende woelingen der partijen met betrekking de aanstaande algemeene verkiezingen in de helft der belgische provincien, leest men onder anderen in het *Journal d'Anvers* het volgende:

» Nimmer heeft men gedurende het bestaan van het constitutioneel bestuur in België eene zoo hardnekkige worsteling voor de verkiezingen dan thans gezien, althans in de dagbladen. Maar wat ten deze opmerkelijk is, is dat met uitzondering wellicht van den *Union* en den *Courrier de la Meuse*, die gelijken tred houden onder het vaandel, gewoonlijk dat der staatkundige katholijken geheeten, er geen twee bladen zijn die eenstemmig denken. Het is eene algemeene vermoeying vooral in Luik en in de Vlaanderen. Nimmer zag men onder een constitutioneel beheer meer verdeeldheid en uitvloeiing van denkbeelden."

Hetzelfde blad drukt zich verder dus uit: » Wij weten niet wat uit al die drukke beraadslagingen moet geboren worden. Wij zouden gaarne zoo min mogelijk staatkundigen in de vertegenwoordiging zien; in onze eenvoudigheid kunnen wij hen goed missen. Wij hebben vertegenwoordigers noodig die de materiele belangen des lands vertegenwoordigen, zeevaart, handel en nijverheid, verdedigers van de beginselen van orde en vastheid, mannen die de maatschappelijke gezagsaanzienheid kennen en haar onder de bescherming van de monarchie en eener behoudende vrijheid willen plaatsen. Maar aan zulke menschen denken de partijen niet.

» Men kan als eene op reden gegronde veronderstelling omtrent den uitslag der aanstaande verkiezingen aannemen, dat de kandidaten van den *Courrier Belge* worden afgewezen en de staatkundige katholijken de meerderheid zullen uitmaken. De gemeentewet intusschen, die der 10 opcenten en de toepassing eener gedeeltelijke heffing, die den belastingschuldigen zoo gedelig is, kunnen in de kamer eene aanmerkelijke oppositie daarstellen."

Onder de nog al koelzuldige merkwaardigheden, die de nieuwe belgische kamers te wachten staan, worden de volgende ontwerpen door de bladen opgenoemd. In de eerste plaats zal men zich hebben bezig te houden met de wet op de gemeentebestuuren, terwijl de provinciale wet van dien aanval spoedig behandeld worden. Beide deze ontwerpen zullen een groot aantal zittingen vorderen. Dan komen de volgende ontwerpen van algemeen belang voor: 1. die op de naturalisatien; 2. op het notariaat en de kantonale circonscriptie der rechtbanken; 3. de samenstelling der jury; 4. de zitdagen der hoven van assisen; 5. het publiek onderwijs; 6. wijzigingen in het strafwetboek; 7. huwelijken betreffende de leeftijd; 8. maten en gewigten; 9. stelsel van wegen; 10. organisatie der gezondheidsmagt; 11. algemeene wet op de burgerwachten; 12. wet op de verrekeningen; 13. reorganisatie van de rekenkamer; 14. briefvent taks en buitenpost; 15. bevordering der officieren in het leger; 16. nieuwe fortificatien; 17. donatien en gestichten van weldadigheid (een recht van de kamer *Brabant*); 18. [illegible] 19. [illegible] der leden van het legioen van eer; 20. [illegible] de slagtoffers der gebeurtenissen van 1830; benevens nog eene andere wetten van gezamenlijk belang, als op de contributien, douanen, visschvangst, enz.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den July.

Uit Silezie wordt van den 25sten l. door de *Augsburgsche Zeitung* gemeld, dat volgens hetgeen vernomen wordt, er na de zamenkomst te Kalisch, welke meer voor de gezamenlijke legerschouwing bepaald was, eene bijeenkomst van den koning van Pruissen, den keizer en de keizerin van Rusland en den keizer van Oostenrijk, benevens de gansche keizerlijke familie in den aanvang van October te Töplitz zal plaats vinden. Zoo gezegd werd, zou H. M. de keizerin van Rusland daarna zich naar Berlijn begeven, en over het slot Fischbach, waar de prinses *Wilhelm*, schoonzuster van den koning van Pruissen woont, naar Petersburg terugkeren.

— De Nassausche regering heeft een' overeenkomen voorbereidenden stap als Baden tot de aanbidding aan de groote tolvereeniging gedaan. Bij eene betoogelijke verordening wordt namelijk een verhoogd toltarief, in overeenstemming met het tarief der vereeniging voorgeschreven. Hetzelve treft voornamelijk de suiker, koffij en tabak.

— Uit Karlsruhe wordt van den 29sten gemeld, dat de minister van finantien *van Böckh* aan de standen te kennen had gegeven, dat ingeval eener verwerping van het voorstel tot aanneming tot de tolvereeniging van de zijde der standen, hij zijn ontslag zoude nemen en de regering de kamer ontbinden zou. Men merkte zulks als een bewijs aan, dat de Badensche regering geen der haar ten dienste staande wettelijke middelen ongebruikt liet om de toetreding te bewerken.

— Uit Weenen wordt van den 26sten het volgende gemeld:

» Men wil hier met zekerheid weten, dat Frankrijk spoedig gewapenderhand in Spanje zal tusschenbeide komen. Dit gerucht vindt echter nog niet algemeen geloof, hoewel velen op de bekende vredelievende gezindheid van *Lodewijk Philips* rekenen. Men kent de afkeerigheid die hij vroeger betoonde tegen eenen beslissenden stap, welke, met weinig kracht en zonder aanwending van aanmerkelijke middelen ondernomen, den franschen wapenroem in gevaar brengt, en daarentegen bij eene doortastende tusschenkomst den algemeenen Europeschen vrede bevestigen kan. Eene zoodanige maatregel zou door het viervoudig verbond niet te regtvaardigen zijn, wijl de daarin niet voorkomende kwestie eener fransche tusschenkomst eerst dan zou moeten beslist worden, wanneer uit de volgens het traktaat tot behoud van het koninklijk instituut te verleenen hulp zoude zijn uitgeput. Wanneer men dan ook nu, gelijk ieder weet, bereids tot dien staat van uitputting gekomen is, zoo weet men ook toch, dat eene nieuwe overeenkomst niet in eenen dag tot stand komt; ja, bij de in Engeland heerschende volksafkeerigheid eener gemeenschappelijke tusschenkomst door Frankrijk in de Spaansche aangelegenheden, hellen wij tot de meening over, dat de tegenwoordige Groot-Britannische regering de gelegenheid niet onbenut zal laten voorbijgaan, om haren tegenstanders te toonen, dat partijhartstogten hare handelingen niet besturen; dat zij met de daad een bewijs zal willen geven, hoezeer zij de openbare meening in Engeland, welzijn zij bij eedere gelegenheid voorgeeft alleen hare sterkte te vinden, acht, en alzoo hare inwilliging tot eenen dergelijken stap weigeren."

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft op den 26sten de deputatie der moravisch-Silesische standen in gehoor ontvangen; ook maakte een paar dagen te voren den pausselijken buitengewonen gezant *delle Genga Germanici*.

— Volgens berigt uit Zevenbergen was het proces van *Versteyhi* voor het opperhof aanhangig den 7den dezer met een veroordeeling tot gevangenisstraf geëindigd. Een aantal andere verdachten voor staatkundige misdrijven, meest tot gevangenisstraf gebragt door hetzelfde hof gewezen.

— In berigten te Weenen uit Egypte ontvangen wordt gezegd, dat de pest thans geheel midden- en opper-Egypte had aangetast, zonder van beneden Egypte gewezen te zijn. Alexandrie was hunne eene woestijn; het had door de ziekte en uitwijking bijna twee derde zijner bevolking verloren. *Mehemed Ali* zelve persoonlijk was de ziekte zeer bevreesd is, zou voornemens zijn het land voor eenigen tijd te verlaten. — De ziekte in Konstantinopel zich nog voordoende, waren van geene sporadischen aard en men koesterde geene bezorgnis meer voor de verdere uitbreiding. In het noordelijk deel van Turkije, te Adrianopel, Sophia en Belgrado liet de gezondheidstoestand niets te wenschen over; in Bosnie en aan gedeelte van Servie heerschte daarentegen buitengewone pokken.

— Te Weenen waren den 27sten [illegible] 102¼, 4 pCt. 98; Bankactien 1342.

In het uittreksel gisteren door ons gegeven van de aanspraak door den heer president der Nederlandsche Handelmaatschappij, ter gelegenheid gedaan der gewone jaarlijksche bijeenkomst van den raad derzelve, werd met een woord gewag gemaakt van de hoogeringen en nasporingen der directie, ter verdere vestiging en uitbreiding van een nationale fabrijkarbeid. Zie hier het door den heer President gegevene overzigt van de hier te lande reeds bestaande en werkende fabrijkinrigtingen, en tevens van die welke nog niet in werking zijn of met welke de Maatschappij in geene dadelijke betrekking staat.

» De weefschool te Goor beantwoordt aan hare bestemming. Sedert mijn vorig verslag hebben de door haar gevormde kweekelingen zich allerwege verspreid, waardoor de weverij van Calicots, met de vlugspoel, door geheel Overijssel heenen, en ook in Gelderland, derwijze algemeen geworden is, dat er, behalve de vijftien weefinrigtingen, voor de weefschool en onder hare leiding werkzaam, nog dertig andere zijn daargesteld, die regtstreeks afleveringen aan de Maatschappij doen, en wier werkzaamheden zich in zoodanige mate zijn begonnen uit te breiden, dat de Directie zich genoodzaakt heeft gezien, de aanbiedingen, welke haar, telken drie maanden (wanneer tevens de prijs, in overeenstemming met dien der garens, door haar geregeld wordt), gedaan werden, grootelijks te beperken, opdat de fabrikaadje de behoeften der Maatschappij niet overtreffe en eene al te groote mededinging het eigenlijk beoogde doel doe niet missen, zoo als door eene verhooging van weefloonen maar al te ligt het geval zou hebben kunnen worden. Behalve de Calicots zijn en worden, door de weefschool, ook nog andere fabrikaten, voor de behoeften der Indische huishouding benoodigd, en die anders van buiten 's lands zouden moeten worden ontboden, vervaardigd. Deze resultaten der weefschool zijn de bestendigste spraken op haren Directeur, den heer *Verdenius*, wiens verdiensten, welke ook uit de thans bij de weefschool opgerigte scheermolens en verdere werktuigen, dankbaar erkend, blijken, hoogelijk huldig.

» Met onverdeelden ijver, en bevonden met het gelukkigste gevolg, gaat de heer *Wilson*, te Haarlem, die noch steeds dankbaar de eer erkent, hem door Uwe Edelmogenden in de begeerlijkheid van zijn belangrijk etablissement, in het vorige jaar, bedeesd, voort met zijne pogingen, om hetzelve, in zijne deze, aan het voorgestelde doel te doen beantwoorden. De ruwe, niet inlandsche weefinrigting dier fabrijk zijne vervaardigde, Calicots worden, na door de Directie te zijn nagezien en gesorteerd, aan hem toegezonden, om te worden gebleekt en opgemaakt, en dit een en ander geschiedt op eene wijze, welke niets te wenschen overlaat, terwijl de eerste uitzendingen der Maatschappij, zoo van dit voorname fabrikaat als van dezen zijne fabrijk vervaardigde mignonetten en andere lijnwaadsoorten, bereids eene gunstige ontvangst in Indie mogten genieten, hetwelk de hoop der Directie, op het verreiken van haar oogmerk, met alles wat in deze door haar worde aangewend, tot algemeenen nutte, dienathaar maken, namelijk, van den uitweg, welke onze Oost-Indische bezittingen aan de voortbrengselen enzer Nationale Nijverheid aanbieden, niet weinig heeft vermeerderd en ondersteund.

» Ook de tot hiertoe ontvangen weefgoederen, uit de fabrijk van den heer *Ch. de Maere*, te Enschede, werden van zeer voordeelige kwaliteit bevonden. De Directie mist, aan de prijzen der grondstoffen dezen verdienstelijken fabrikant zullen toelaten, zijne voortbrengselen te leveren op eenen voet, welke de Maatschappij in staat stelt, om aan zijne uitgebreide en belangrijke inrigting, bij vernieuwing, nuttig te kunnen zijn, en alzoo ook later den heer *H. van Eijnl*, die, in hetzelfde vak werkzaam, zich te Breedevoort heeft nedergezet, in hare bestellingen te doen deelen. De weefabrijk van de heeren *Prince en Comp.*, te Beverwijk, heeft zich eenigermate uitgebreid, en niet minder de katoendrukkerij van den heer *J. Pleijn van Duiveland*, nabij Rotterdam, wiens werkzaamheden loffelijk getuigen van zijne zucht, om aan de wenschen van het voor Indië bestemde fabrikaat te voldoen.

» De met kracht en snelheid opgerigte fabrijk van den heer *Provoraire*, te Haarlem, alhoewel aangelegd op het vervaardigen van veelsoortigen fabrijkmatigen arbeid, moet hier bepaaldelijk dienen tot de Adrianopelsch-rood katoenverwerij en drukkerij, en vervult de behoefte, welke aan dezen tak van nijverheid hier te lande bestond; terwijl door de Maatschappij, met dezen ervaren fabrikant, eene verbindtenis is aangegaan, tot de levering van zoodanige hoeveelheden, als geacht kunnen worden aan de vraag naar dit fabrikaat, voor Indie doelmatig, te voldoen.

» Voor een beloop van ruim *f* 600,000 werd in 1835 aan manufacturen uitgezonden, en men mag gerustelijk aannemen, dat de bestaande inrigtingen van wevenijen, bleekerijen, drukkerijen en ververijen, waarvan in gemeld getal de behoeften der Maatschappij voor hare uitzendingen, en die, in het vervolg, het beurs van het vroeger uit België gehaalde te ruimen raakt, voldoende zouden kunnen bestrijden, doch dezelfde overvloed bestaat geenszins met opzigt tot hetgeen den grondslag der vervaardiging van katoenen lijnwaden uitmaakt: ik bedoel de spinnerijen, die, voor het tegenwoordige, nog zoo weinig in staat zijn, groote gedeelte garens te leveren, dat, tot hiertoe, voor onze behoefte, uit vreemden oorsprong zijn moeten worden betrokken.

» De katoenspinnerij van de heeren *Hoffman en Comp.*, te Almelo, welke de eerste aanmoediging van de ijverige Maatschappij genoten heeft, begint langzamerhand aanmerkelijk daarvan opgevatte verwachting te beantwoorden, en garens te leveren, die in de bewerking voldoen; doch de *Enschedesche* stoomspinnerij bijdroeg, heeft daarentegen, tot hiertoe, nog geenszins zoodanige belangbragt, en het laat zich bovendien nog niet, met genoegzamen grond, berekenen, wanneer zij in staat zal zijn hare werkzaamheden aan te vangen.

» Gelukkig is het anderszins gelegen met het grootsche en uitgebreide etablissement, nieuw uit den grond opgetrokken door de heeren *Poelman Fils* en *Feraeucke*, te Haarlem. Later dan men had doen verwachten, kwam deze katoenspinnerij in werking; doch desniettegenstaande brengt dezelve reeds sedert een paar maanden garens voort van voldoende qualiteit, en, met geduld van deze belangrijke inrigting, mag men de hoop voeden, dat weldra de behoefte aan inlandsche katoenen garens, voor een goed deel, zal kunnen worden bestreden. Voor een goed deel, zeg ik, want het laat zich niet anders aanzien dan dat de hier te lande gevestigde katoenspinnerijen nog immer ongenoegzaam zullen worden bevonden, om alle behoeften garens op te leveren, welke door het gevestigde fabrijkwezen kunnen worden verbruikt, en het mag, uit dien hoofde, hier alzo in het voorbijgaan worden aangemerkt, dat, in het vak der spinnerij, naar het schijnt, nog aanzienlijke kapitalen, doelmatig en met vrucht, zouden kunnen worden aangewend. Moge de opwekking daartoe worden gevonden in dien geest van onderneming, welke zich, in schier alle takken van nijverheid, thans ook onder ons, zoo krachtig werkzaam betoont, en waarvan ingezetenen de oudste, in zoo menigerlei opzigt belangwekkende, fabrijkwezen, zulke doorslaande bewijzen oplevert; gelijke, onder anderen, aldaar, nieuw gevestigde stoomspinnerij van Angorawol, van de heeren *Blom en Leembruggen*, en de aanbouw eener aanzienlijke spinnerij, weverij en drukkerij, van den heer *van den Berghe de Heyder*, te Tilburg, in deze hoofd- en handelstad, aan de reeds gunstig bekende tuinfabrijkaten dezer heer *Warnsinck* eene uitbreiding gaat geven, welke tot nieuwe aandacht en belangstelling wekt! En waar zou ik eindigen, indien ik gewagen wilde van al de inrigtingen, welke, alschoon weinig in het oog vallende, nogtans nuttige deelen uitmaken van het geheel, en, zonder veel ophef, maar met eene betrekkelijke groote kracht, medewerken om aan de behoeftige klasse arbeid en brood te verschaffen: zoo als, om geene andere te noemen, geschiedt door de grofspinnerij van den heer *van de Poll*, te Nymegen, door de voortgaande vervaardiging van kousjaaken te Oldenzaal en elders, en zich verwachten laat van de onderneming des heeren *A. J. Brinkman*, te Leeuwarden, tot het verven en drukken van katoenen stoffen voor hunnen plaatselijken gebruik.

» En verdient het aangevoerde, als een onmiskenbaar bewijs opleverende van de vorderingen onzer volksnijverheid, reeds eene dankbare opmerking, een van dezelfder takken, de oudste en gewigtigste tevens, hier nog ongemeld en minders gebrekkig voorseken, zoo ik van die nijverheid en haren voortgang gesproken hebben, indien ik van den scheepsbouw geene gewag had. Hoewel de Directie voor als nog geene aanleiding vond, om andere inzegging van verrachting te geven, dan voor twee retourreizen van Java, met de verzekering, dat de op die toezegging aangebouwde schepen, bij voorkeur door de Maatschappij zouden worden gebruikt tot den overvoer ook van hare uitgaande ladingen, wanneer deze, bij den afbouw dier schepen, ter verzending gereed mogten zijn; zoo hebben echter ondergeschrevenen, anders desniettemin getoond meenen genoeg te hebben gezien, om zich met de uitzigten tevreden, houdende, een getal van niet minder dan veertien bodems op stapel te zetten. Ter hunner eere, en met waar genoegen, vermeld ik deze dadzaak, die de hoop vestigt, dat onze Oost-Indische koopvaardijvloot in de vereischte evenredigheid zal kunnen worden behouden of gebragt met de reeds aanwezige en bepaald te verwachtene behoefte aan scheepsruimte."

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn in ons rijk door de belanghebbenden gelegd, de volgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi, in dato 20 November 1835, voor den tijd van tien jaren, verleend aan OLIVIERS & Comp., te Ponderoijen (in Gelderland), op de uitvinding van verbeteringen, door hen aangebragt aan een distelmolen, uitgevonden door de heeren GANS en SCHUITEMAKER te Coblenz.

Een octrooi, in dato 2 Januarij 1835, voor den tijd van tien jaren, verleend aan L. J. ENSCHEDÉ & Comp., te 's Gravenhage, op de uitvinding van het vervaardigen van een zamengesteld metaal, hetwelk tot het dubbelen van schepen kan worden gebezigd.

In Engeland zijn in 1835 verleend octrooijen, aan:

W. E. WARNER, voor zekere verbeteringen aan theekisten en kassen. 27 Jan.

J. GRANS en J. GAILLIARD, voor verbeteringen aan werktuigen tot het snijden van hout en andere materialen. 27 Jan.

W. MORGAN, voor verbeteringen aan stoommachines. 27 Jan.

J. DOPP, voor verbeteringen aan de werktuigen tot het toesnijden van hout en andere stoffen. 29 Jan.

B. en J. COOK, voor verbeteringen aan ijzeren en matrassen. 31 Jan.

J. BERNARD, voor verbeteringen aan eene inrigting, voor het opiken en arbeiden onder water, en om van boven al voorwerpen te bezigtigen, die zich onder de oppervlakte des waters bevinden. 31 Jan.

P. ROBERTS, voor eene verbeterde manier om stukken hout aan derzelver einden met elkander te verbinden, welke manier bijzonder geschikt is tot het maken van masten en lupmasten, met groote besparing van hout. 31 Jan.

C. CASTAYLAND, voor verbeteringen om zich van vuurmonden te bedienen, penneboeders en de toestellen tot verbranding daarmede, door een buitenlander medegedeeld. 9 Feb.

J. [illegible], voor een verbeterd roerrad voor stoomboten. 9 Feb.

J. LEEMING, voor verbeteringen aan waters- en ankerpompen. 9 Feb.

[illegible] voor verbeteringen aan gereedschappen tot het opsnijden van [illegible]

8 Nov. ..., voor eene verbeterde machine tot het kapiteren van hoeven. 12 Feb.

1. Alcock, voor verbeteringen aan zekere werktuigen ter vervaardiging van bobbinetkanten. Deze zijn eene verdere uitbreiding van het aan hem, 8 Dec. 1832, verleende octrooi, en een gedeelte daarvan heeft betrekking op het fabriceren van model bobbinetkanten. 16 Feb.

J. Henry, voor eene verbeterde methode in het leggen en eene verbeterde inrigting der vloeren bij gebouwen. 12 Feb.

J. Price, voor verbeteringen aan ijzeren spoorwegen, en in de manier om wagens over hoogten te brengen. 16 Feb.

S. Bertal, voor een verbeterd middel om knoopen voor kleederen te maken. 16 Feb.

S. Storum, voor verbeteringen aan de werktuigen ter vervaardiging van spijkers. 16 Feb.

De Liverpool Stoomrijtuig. — Deze stoomwagen deed in Januarij jl. op den weg van Coventry een proefrit, bij welke hij 6 Eng. mijlen herwaarts aflegde. Ofschoon de weg zeer nat was, legde hij toch gens 4 mijlstenen (3 Eng. mijlen) in 9 minuten af, en later zelfs 2 mijlstenen in den buitengewoon korten tijd van 2½ minuten.

Kosten der voornaamste Engelsche ijzeren spoorwegen per mijl.

	Pondsterl.	
De London- en Birmingham-ijzerbaan kost per mijl	20000	(Contracten.)
Grand-Junction-ijzerbaan tusschen Birmingham en Liverpool	16000	
Southampton-ijzerbaan	13000	(Schatting.)
North-Union-ijzerbaan	16500	(Ten deele gecont.)
Wigan-Branch-ijzerbaan	12500	(Voltrind.)
St. Helens-ijzerbaan	12000	
Dublin- en Kingstown-ijzerbaan	35000	
Great-Western-ijzerbaan	23000	(Schatting.)

Wet voor de Stoomboot-eigenaars in Louisiana. — Het bestuur van Louisiana heeft ten aanzien van het springen van stoomboten op den Mississippi eene zeer gestrenge wet uitgevaardigd, tot voorkoming van dergelijke ongelukken. Bij deze wet wordt namelijk een staats-ingenieur benoemd, wiens pligt is, de ketels der stoomboten alle drie maanden te onderzoeken, en dezelve hierbij aan eene hydraulische drukking te onderwerpen, welke driemaal grooter is dan de drukking van de stoom, waarmede zij in enige wijze werken kunnen. Hij heeft voorts elke boot van een certificaat te voorzien, waarin aangedrukt is, welke stoomkracht in dezelve zonder gevaar kan gebruikt worden. Heeft aan eene boot, welke de behoorlijke getuigschriften mist, eenig ongeval plaats, zoo kan noch de kapitein, noch de eigenaar van het schip, noch de agent eenige aanspraak op vracht of assurantie maken; de eigenaar of agent is verder voor de geheele schade verantwoordelijk, en de kapitein ondergaat eene straf, welke niet beneden 600, en niet boven 2000 dollars bedragen mag, als mede eene gevangenis, van den minste drie maanden en den hoogste drie jaren. Zijn er eenige menschen ten gevolge van het springen verongelukt, dan wordt de kapitein, als de certificaten niet in orde zijn, aan doodslag schuldig verklaard.

Overzigt der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, den 4den Junij.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 dezer n.m.		laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 dezer n.m.
				pCt.			
Nederland.				Ditto 18de ... 5	104¼	104⅜	
Werk. Schuld	55⅛	55⅜	55⅜	Certificaten 18de 5	99⅞	99⅞	
Ditto ditto	100½	101	100⅝	Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. ditto				Certificaten Hamb. 5			
Kanshill. ditto	25⅞	25⅛	25⅛	Ins. in Assig. 6	69¼		
Amort. Syndikaat	94⅝			Certific. ditto. 6			
Ditto ditto	80	80¼		Polen.			
Schatkistbill. 4				Aand. L. f. 300			
Hand. Maats. 4				Pruissen.			
Frankrijk.				Ditto dito Pf. 50	112¼	113⅛	112½
Ins. Grooth. 3				Reg. L. 1830. 4			
Engeland.				Oostrijk.			
Ditto p. 12 Aug. 3				Aand. L. f 100.			
Spanje.				Ditto dito 250. 4			
Per. R. E. Ams. 5	44¼	44⅝	44⅜	Metallick. 5	98⅞		
Ditto f 1000. 3	26⅜	26⅝	26⅜	Ditto L. gen. 5			
Cert. Osy & Le. 5				Ditto. 2½			
Fransche Uitg.	18⅛	18⅜	18⅜	Obl. Gallic. 5			
Cert. R. Lond. 5	37⅜	38	37⅝	Ditto. 4	90⅛		
Engelsch Uitg.				Cert. Stadab. 2½			
Portugal.				Ween. Bact. 3			
Obl. te Lond. 5				Ween. Aand.			
Ditto dito 3				Denemarken.			
Napels.				Leen. te Lond. 6			
Certific. L & B. 5				Beieren.			
Ditto Forto. & C. 5				Ditto Rotsch. 5	85⅛		
Leen. Lond. R. 5				Griekenland.			
Rusland.				Ditto te Lond. 5			
Obl. Hope 1798 5	103⅝						

De Ondergeteekende heeft besloten zijn KOMMISSIE- en WISSELKANTOOR alhier, met *heden* te doen ophouden. Hij beveelt zijnen vroegeren dank voor het genoten vertrouwen, hetwelk hij den Heer G. J. VAN HAM alhier, die deze zaak voor eigen Rekening zal voortzetten, beleefdelijk aan zijne Begunstigers durft aan te bevelen.

Tilburg, den 2den Mei 1835.

E. KANN.

Ik gedraag mij aan bovenstaande Advertentie en verbind mij door de stiptelijkste nakoming mijner verbintenissen, mijnen vroegeren Begunstigers dezelve aanbevolen te houden.

Tilburg, den 1. Junij 1835.

G. J. VAN HAM.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.

VERKOOPING.

JACOB VAN NAERSSEN, Openbaar Notaris, residerende te Breda, als daartoe benoemd bij Vonnis der Regtbank van Eersten Aanleg zitting houdende te Breda, overeenkomstig de Wet van den 12 Junij 1816, ten overstaan van den Heer Vendurgster in het Kanton Breda, op Vrijdag den 12den Junij 1835 voorts, en vervolgens daarna finaal Verkoopen: telkens des namiddags ten vijf uren, in de Herberge van PIETER DIELEMANS, in den *Oranjeboom* te 's Princenhage.

Te Koop:

Eene HUIZINGE, genaamd den *ORANJEBOOM*, met STALLING, HOOI-, HOF-, BOUWLAND, WEIDE en ERF, groot 2 bunders, 48 roeden, 30 ellen, staande en gelegen op den Heuvel te 's Princenhage, Kadaster, Sectie I. No. 171, 172, 173, 174, 174a en 176 belendende Oost *de Weeuws*, Zuid den weg naar Breeschen, West de Oude Baan en den Heer *H. E. Simon* en Noord de Heeren *C. van Mens* en *S. van der Meer*.

2e Koop:

Een Perceel HEIDE, groot 1 bunder, 21 roeden, 40 ellen, gelegen in de herkze te Bijsbergen, Kadaster Sectie E. No. 82, 83 en 84, belendende Oost en West de Boeren *H. Mertens*, Zuid de Erven *Voezen*, en Noord de Weduwe *Ad. Smouts* a *J. Keersdaasdonk*, en *A. Wagemakers*.

Nadere onderrigting is bekomen ten kantore van genoemden Notaris, en zal aanwijzing worden gedaan door PIETER DIELEMANS voornoemd.

BEKENDMAKING.

Burgemeester en Wethouders der Stad *Bergen-op-Zoom*, zullen op Vrijdag den 26sten Junij 1835, des voormiddags ten elf uren precies, ten Raadhuize alaar, publiek presenteren aan de Inmeeder:

Eerstelijk, het *VERNIEUWEN* van STADS HAVENBRUG, met de noodige VLOEIDEUREN, en de Leverantie van Materialen, daartoe benoodigd; alsmede het *HERSTELLEN* van STADS HAVENMUUR, aan de Noorder- en Zuiderzijden, gerekend van het Spui tot aan de Havenbrug, met de daartoe benoodigde Materialen, en:

Ten Tweeden, het *UITDIEPEN* en *SCHOONMAKEN* van STADS GREBBE, en wel van het gebouw genaamd de Kruisbrug tot aan de Vloeideuren, aan het einde van den Meestersingel.

Zullende de Bestekken en Condition van Aanbesteding, alsmede de Teekening, voor het Vernieuwen der Havenbrug, acht dagen te voren ter Stads Secretarij ter lezing en besigtiging voorhanden liggen, en nadere onderrigting te bekomen zijn bij den Stads Architect J. VERGROESEN, Az.

Bergen-op-Zoom den 1sten Junij 1835.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

C. UYTTERS Vz.

Ter ordonnancie van dezelven,

J. ALDERS,

Secretaris.

*** Bij de Uitgevers dezer zijn nog voorhanden eenige Exemplaren van de volgende werken, welke ook bij de voornaamste Boekhandelaren in ons Rijk te bekomen zijn:

I. FABELKUNDE *voor jonge lieden*, door A. E. van Meurs, geboren *Schilperoort*, 2 deelen, in 8vo, met acht fraai door *Prinsen* gegraveerde Platen, welke de volgende fabereelen uit de Mythologie voorstellen. 1. *Jupiter en Semele*; 2. *Diana in eenen boom veranderd*; 3. *Ceres bij Pluto en Proserpina*; 4. *Mercurius gelast de schimmen naar de boot van Charon*; 5. *Flora, Pomona en Vertumnus*; 6. *Het oordeel van Paris*; 7. *De Dood zoo als de ouden dien voorstelden*; 8. *Penelopé haren vader verlatende om haren man te volgen*; voorts met gegraveerden titel en vignet, in kart. à f 4.80.

Hetzelfde werk zonder de Platen. . . . . à 3.60.

II. HANDBOEK DER NOTARISSEN, handelende over de contracten, giften, testamenten, enz., met vragen en antwoorden; met voorbeelden van acten, welker korte, duidelijke en volledige wijze, aan de benoeming der wet van 25 ventose, 11de jaar, en aan de formaliteiten door zelve bij het Wetboek *Napoleon*, als bij de verbeteken van hoofdstuk VI der 2de afdeeling vereischt worden, beantwoordt. Uit het fransch volgens den tweeden veel verbeterden druk, door A. GOUX, Notaris te *Aken*, hoofdplaats van het departement *Lot en Garonne*, een deel in 8vo van bijna 500 Pagina's à 3.60.

III. GRIEKSCHE THEMATA of Verzameling van Opstellen tot het aanleeren van de *Grieksche Taal*, naar de bijgevoegde regels van denzelver syntaxis, in vier klassen, door J. BOSSCHA, Ph. M. Th. Mag. Lit. Hum. Doct., Hoogleeraar aan de Koninklijke Militaire Akademie. 2de druk.

Opgemelde Werken zijn ook afzonderlijk te bekomen, als:

I. . . . . à f 1.20.

II. . . . . à 1.40.

III. . . . . à 1.20.